

REGLER OM LAKSEBREV – vilkår for garnfiskerett og utøvelse av fisket

Laksebreveiernes fellesmøte 19. januar 2019

Vedlagt merknader til enkelte bestemmelser (side 8-10)

INNHOLD

Kapittel 1 Laksebreveier – vilkår for garnfiskerett og laksebrev

- § 1 Rettighetshaver – laksebrev, garnfiskerett i soner, fangstrapportering
- § 2 Rett til utøvelse av garnfiske – informasjon om regler for garnbruk, fisketider
- § 3 Vilkår for laksebrev
- § 4 Anvendelse av skjønn

Kapittel 2 Søknad om laksebrev, befaring av grunn, særskilt behandling, spørsmål om tap av garnfiskerett

- § 5 Søknad om laksebrev – tildeling
- § 6 Befaring av grunn som gir garnfiskerett
- § 7 Særskilt behandling
- § 8 Spørsmål om tap av garnfiskerett, saksbehandling, klage, tvisteløsning

Kapittel 3 Soneinndeling – utvisning og flytting av garnfiskerett

- § 9 Soneinndeling, endringer
- § 10 Utvisning av garnfiskerett til bestemte soner
- § 11 Overflytting av garnfiskerett til annen sone

Kapittel 4 Utleie av garnfiskeretten

- § 12 Utleieforhold – oversikt, utvikling av utleieforhold
- § 13 Utleie av garnfiskerett for begrenset periode
- § 14 Utleie av garnfiskerett for inntil ett år av gangen

Kapittel 5 Utøvelse av fiske med settegarn, stengsel og drivgarn

- § 15 Utøvelse av garnfiske – medhjelper, deltaker

Kapittel 6 Andre bestemmelser

- § 16 Veiledningsplikt, forhåndsvarsel, uttalelsesrett
- § 17 Begjæring om innsyn
- § 18 Fastsettelse og endring av reglene

Kapittel 1 Laksebreveier – vilkår for garnfiskerett og laksebrev

§ 1 Rettighetshaver – laksebrev, garnfiskerett i soner, fangstrapportering

Rettighetshavere som oppfyller vilkårene for garnfiske, har fiskerett i vassdragets elvestrekninger og sideelver på grunnlag av et laksebrev, jf. § 3. Laksebreveiere har rett til økonomisk andel av TFs årsoverskudd, og har møterett med tale-, forslags- og stemmerett i fellesmøter.¹ Dette gjelder laksebreveiere som er registrert i folkeregisteret som fast bosatt enten i Tana eller i Karasjok kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver. Sistnevnte laksebreveiere er inkludert i Karasjok sone.²

Garnfiskere har den prioriterte fiskeretten i vassdraget.³ Fiske med stang og håndsnøre fra land eller båt, skal ikke utøves til hinder eller fortrenghet for garnfiske.⁴

TF utsteder laksebrev med vilkår for garnfiskeretten og utøvelsen av fiske i bestemte soner, jf. § 9 om soneinndeling og § 10 om utvisning av fiskerett. Laksebreveier har rett til å fiske etter alle fiskeslag med de til enhver tid tillatte garnredskaper, og har i tillegg rett til fiske med stang og håndsnøre fra land og båt.⁵

Laksebreveier utøver fiskeretten mot innløsning av sesongfiskekort til lav pris. Enhver som løser fiskekort er pliktig til å rapportere inn fangsten til TF, også nullfangst.

Opplysninger om fangstrapportering finnes på TFs hjemmeside:

www.tanafisk.no/fiskekort/fangstrapportering

§ 2 Rett til utøvelse av garnfiske⁶ - informasjon om regler for garnbruk, fisketider

Fiskeretten ligger til ett medlem av husstanden. Husstanden avgjør selv hvilket medlem som skal utøve garnfisket. Laksebreveier kan med visse forutsetninger leie ut fiskeretten, jf. §§ 13 og 14.

Drives jordbruk i fellesskap på samme grunn, har bare én person av fellesskapet garnfiskerett. Dette gjelder ikke dersom flere driver jordbruk i fellesskap og hver for seg har grunn som tilfredsstillende vilkårene for fiskeretten.

Fiskeretten omfatter fiske med settegarn, stengsel og drivgarn. TF skal før sesongstart kunngjøre gjeldende fiskeregler for garnfisket, særlig hvilke fisketider som gjelder for fiske med ulike garnbruk gjennom fiskesesongen. Ved regelendringer som gjelder garnbruk og fisketider, skal TF sende informasjonsskriv til laksebreveiere før sesongstart.

§ 3 Vilkår for laksebrev⁷

Spørsmål om vilkårene for garnfiskerett foreligger, behandles og avgjøres av TF.⁸

Den som skal utøve garnfiske i vassdragets elvestrekninger i Karasjok sone eller i Tana soner, må oppfylle følgende krav:

1. Vedkommende må avle minst 2000 kg høy i året, eller tilsvarende mengde grovfôr av annet slag, på egen eller leid grunn på åremål. Grunnen skal være opparbeidet

¹ Jf. Tanaforskriften § 11, 3. ledd

² Jf. Kgl.res. av 04.02.2011, merknader til Tanaforskriften § 6

³ Jf. Prop. 58 L (2013-2014), merknader til Tanaloven § 4

⁴ Jf. Tanaloven § 5, 2. ledd

⁵ Jf. Tanaforskriften § 3, 1. ledd

⁶ Jf. Tanaforskriften § 3, 2. - 5. ledd

⁷ Jf. Prop. 58 L (2013-2014) merknader til Tanaloven § 4, Kgl.res. av 04.02.2011 merknader til Tanaforskriften § 3

⁸ Jf. Tanaforskriften § 7, 4. ledd

for årlig avling. En vesentlig del skal avles på bebodd grunn og på grunn som er knyttet nært til boligeiendom.

2. Vedkommende må bo på eller nær grunnen som ligger mindre enn to kilometer fra Tanaelva eller sidevassdragene. Vedkommende må være registrert i folkeregisteret i én av elvedalens kommuner som fast bosatt i det aktuelle området, jf. § 1, 1. ledd. Dette gjelder også den som bor på eller nær grunnen som ligger mindre enn to kilometer fra elvebredden i nabokommunen.
3. Bosted i nær tilknytning til grunnen kan gi grunnlag for garnfiskerett dersom dette kan gi bedre utnyttelse av grunnen for jordbruket. Grunnlaget for fiskeretten kan opprettholdes, dersom flom, ras eller erosjon er til hinder for å bo på eller nær grunnen som tilfredsstillende vilkårene for fiskerett.
4. Vilkår for bosted kan være oppfylt dersom en laksebreveier må bo og oppholde seg borte fra grunnen i perioder på grunn av spesielle forhold som arbeidspendling, studier, sykdom, institusjonsopphold eller alderdom. Laksebreveier må oppfylle vilkår om årlig avling og skal være registrert i folkeregisteret som fast bosatt på eller nær grunnen som gir fiskerett. Dette gjelder også laksebreveier som på grunn av arbeidspendling må bo og oppholde seg i en annen kommune. Kravet er at laksebreveier er registrert i folkeregisteret som pendler med bosted på eller nær grunnen.

§ 4 Anvendelse av skjønn

Avstand mellom bosted og grunn og spesielle bostedsforhold, kan være gjenstand for anvendelse av skjønn når TF avgjør om vilkårene for laksebrev er oppfylt. Skjønnsanvendelser skal foretas med grunnlag i lokale elvesamiske tradisjoner og rettsoppfatninger. Det foretas en konkret og helhetlig vurdering i hvert enkelt tilfelle, basert på særskilte rettigheter til garnfiske på grunnlag av alders tids bruk og sedvane.

Kapittel 2 Søknad om laksebrev, befaring av grunn, særskilt behandling, spørsmål om tap av garnfiskerett

§ 5 Søknad om laksebrev – tildeling

Søknad om laksebrev skal normalt være TF i hende 31. mars. Det må i søknaden opplyses om blant annet bosted, forhold knyttet til grunnen og eventuelt tidspunkt for ferdigstilling av grunn for årlig avling. Den som overtar grunn med garnfiskerett ved kjøp eller overdragelse, søker selv om laksebrev. Søknadsskjema for laksebrev finnes på TFs hjemmeside www.tanafisk.no/

TF utsteder laksebrev på grunnlag av søknad til den som oppfyller vilkårene om bosted og årlig avling på egen eller leid grunn på åremål. Laksebrev til den som leier grunn på åremål, utstedes på grunnlag av en tidsbegrenset leiekontrakt for den perioden leieforholdet gjelder. Perioden kan søkes utvidet dersom leieforholdet forlenges.

§ 6 Befaring av grunn som gir garnfiskerett

TF befarrer hvert fjerde år laksebreveierens grunn som gir garnfiskerett. Befaringen kunngjøres offentlig. TF kan i tillegg befare grunn når det foreligger søknad om laksebrev, dersom forhold ved en grunn har endret seg eller dersom det er tvil om vilkårene ved en grunn er oppfylt. Befaring skal varsles laksebreveier.

Opplysninger fra befaringene og bosted i følge folkeregisteret, skal følge med saksfremlegg til TFs og fellesmøtets gjennomgang og behandling av soneinndelingen og utvisning av fiskerett til soner.⁹ Enkeltmedlemmer i TF kan ikke delta i befaringer.

§ 7 Særskilt behandling

Etter befaring av grunn, skal vilkårene knyttet til grunn som eies av eldre laksebreveiere i høy alder, behandles særskilt med grunnlag i elvesamiske tradisjoner og rettsoppfatninger. Ved skjønnsanvendelsen kan vilkårene for garnfiskerett vurderes som oppfylt dersom laksebreveier har bodd på eller nær grunnen og utøvet garnfiske hele sitt voksne liv, og dersom husstanden ikke har andre medlemmer som kan utøve fisket.

Dette gjelder ikke dersom laksebreveier leier ut sin fiskerett.

§ 8 Spørsmål om tap av garnfiskerett, saksbehandling, klage, tvisteløsning

Krav til saksbehandling, veiledning, uttalelsesrett og klagerett skal være oppfylt, før TF fatter endelig vedtak i saker med spørsmål om vilkårene for garnfiskerett foreligger.¹⁰ Rettighetshavere skal ha forhåndsvarsel og adgang til å uttale seg før vedtak treffes som kan ha rettslige og faktiske konsekvenser for dem.¹¹

Berørt sone skal ha kopi av forhåndsvarsel og endelig vedtak i saken.

1. Saksbehandling

Dersom vilkårene ved grunnen som gir fiskerett eller bosted ikke lenger er oppfylt, kan garnfiskeretten tapes.¹² Laksebrev kan ikke inndras dersom saken er til avgjørelse i TF. Tapes fiskeretten etter behandling og endelig vedtak i TF, kan laksebrev innvilges på nytt etter søknad, når vilkårene for garnfiskerett er oppfylt igjen.

Viser en befaring at vilkårene ved grunnen ikke lenger er oppfylt, gis laksebreveier merknad og veiledning om vilkårene for fiskerett og videre saksgang, før 2. gangs befaring foretas. Er vilkårene fortsatt ikke oppfylt, tilskrives laksebreveier forhåndsvarsel og gis adgang til å uttale seg og redegjøre om eventuelle planer for opparbeiding og ferdigstilling av grunnen for årlig avling.

Dersom bostedskravet ikke lenger er oppfylt, tilskrives laksebreveier forhåndsvarsel og gis adgang til å uttale seg før TF fatter vedtak i saken.

2. Klage

Laksebreveier skal innen en gitt svarfrist gi begrunnet uttalelse før TF behandler spørsmålet om vilkårene for fiskerett foreligger. Vedtak i saken kan klages skriftlig til TF innen 3 uker. Dersom laksebreveier ønsker å fremme uttalelsen eller klagen muntlig, eventuelt pr. telefon, skal TF bistå med å sette opp uttalelsen og klagen i skriftlig form.

3. Tvisteløsning¹³

Dersom en tvist om garnfiskerett ikke kan løses av TF, kan laksebreveier bringe inn tvistesaken til avgjørelse av jordskifteretten eller tingretten. Laksebrev kan ikke inndras dersom jordskifteretten eller tingretten har angjeldende tvistesak til avgjørelse.

Kapittel 3 Soneinndeling – utvisning og flytting av garnfiskerett

§ 9 Soneinndeling, endringer¹⁴

⁹ Jf. Tanaforskriften § 7, 2. ledd

¹⁰ Jf. Tanaforskriften § 15, 1. ledd

¹¹ Jf. Tanaforskriften § 15, 2. ledd

¹² Jf. Tanaforskriften § 3, 5. ledd

¹³ Jf. Tanaforskriften § 16

¹⁴ Jf. Tanaforskriften § 7, 2. og 5. ledd

TF kan dele inn vassdragets elvestrekninger i soner. Rettighetshavere som oppfyller vilkårene for laksebrev, har fiskerett med settegarn, stengsel eller drivgarn i den sonen TF har utvist fiskerett til.

TF fører oversikt og behandler soneinndelingen og utvisninger av fiskerett til soner hvert fjerde år, etter at fellesmøtet midt i funksjonsperioden har behandlet og gitt uttalelse til saken, jf. § 6.

TF, soner, laksebreveiere og laksebreveiernes organisasjoner kan foreslå endringer i soneinndelingen. Ved eventuelle forslag om endringer av soneinndelingen, innhenter TF skriftlig uttalelse fra berørte soner og laksebreveiernes organisasjoner. Uttalelsene behandles av TF og vedlegges saksfremlegget til fellesmøtets behandling av saken. TF behandler og avgjør soneinndelingen og utvisningene. Berørte soner orienteres skriftlig om endelig vedtak.

§ 10 Utvisning av garnfiskerett til bestemte soner¹⁵

Fiske må kun utøves i den sonen eller elvestrekningen som TF har utvist garnfiskerett til.

Fiske skal normalt utøves i tilknytning til bosted som er grunnlag for garnfiskeretten.¹⁶ Ved eiendomsovertakelse, generasjonsskifte eller arv av grunn, utvises fiskerett normalt i den sonen som grunnen tidligere var knyttet til. Dette kan også gjelde dersom sonen ligger mer enn to km fra grunnen.

Sonen tildeler fiskeplass til nye laksebreveiere på grunnlag av vedtak i TF om utvist fiskerett til sonen. TF innhenter skriftlig uttalelse fra sonen før endelig vedtak fattes. Sonen orienteres skriftlig om endelig vedtak.

§ 11 Overflytting av garnfiskerett til annen sone

Laksebreveier kan søke TF skriftlig normalt innen 31. mars om overflytting av garnfiskerett til en annen sone, dersom det foreligger spesielle forhold eller tapte fiskeplasser i sonen grunnet flom, ras, erosjon, eller endret elveløp.

TF innhenter skriftlig uttalelse fra den sonen garnfiskeretten er søkt flyttet til, før endelig vedtak fattes. Berørte soner orienteres skriftlig om endelig vedtak.

Kapittel 4 Utleie av garnfiskeretten

§ 12 Utleieforhold – oversikt, utvikling av leieforhold¹⁷

TF er pliktig til å registrere og holde oversikt over alle utleieforhold av garnfiskerett. TF skal etter hver fiskesesong drøfte utviklingen av utleieforhold i sonene.

§ 13 Utleie av garnfiskerett for begrenset periode¹⁸

Laksebreveier kan søke TF skriftlig normalt innen 31. mars om å leie ut sin fiskerett for en begrenset periode på inntil 6 uker til en person bosatt i en av elvedalens kommuner.

Leietaker skal være rettighetshaver med rett til garnfiske eller stangfiske ved at vedkommende er registrert i folkeregisteret som fast bosatt enten i Karasjok eller i Tana kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver.

¹⁵ Jf. Tanaforskriften § 7, 2. ledd

¹⁶ Jf. Tanaforskriften § 3, 4. ledd

¹⁷ Jf. Tanaforskriften § 3, 6. ledd

¹⁸ Jf. Tanaforskriften § 3, 3. ledd, Kgl.res. av 04.02.2011 merknader til § 3

Bostedskravet knyttet til grunnen skal være oppfylt ved at laksebreveier selv er registrert i folkeregisteret som fast bosatt på eller nær grunnen som gir fiskerett.

Utleie kan skje dersom laksebreveier ikke selv kan utøve fisket av særlige grunner som sesongarbeid, sykdom, institusjonsopphold eller høy alder, og dersom et annet husstandsmedlem ikke kan utøve fisket.

TF innhenter skriftlig uttalelse fra sonen før vedtak fattes, og sender kopi av vedtak i saken til sonen.

§ 14 Utleie av garnfiskerett for inntil ett år av gangen¹⁹

En laksebreveier kan leie ut sin garnfiskerett for inntil ett år av gangen til en person bosatt i en av elvedalens kommuner.

Leietaker skal være rettighetshaver med rett til garnfiske eller stangfiske ved at vedkommende er registrert i folkeregisteret som fast bosatt enten i Karasjok eller i Tana kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver.

Bostedskravet knyttet til grunnen skal være oppfylt ved at laksebreveier selv er registrert i folkeregisteret som fast bosatt på eller nær grunnen som gir fiskerett.

Utleie kan skje dersom alle laksebreveiere i sonen er enige og samtykker. Dette gjelder også dersom et leieforhold skal forlenges for ytterligere ett år. Laksebreveier sørger selv for innhenting av samtykke med underskrifter.

Laksebreveier skal melde inn leieforholdet til TF for registrering og kan be sonen eller TF om bistand til å vurdere vilkårene for utleie. TF kan etterprøve utleieforholdet dersom vilkårene ikke er oppfylt. Uklarheter søkes løst av TF og laksebreveier før saken fremmes til behandling og avgjørelse i TF.

Kapittel 5 Utøvelse av fiske med settegarn, stengsel og drivgarn

§ 15 Utøvelse av garnfiske – medhjelper, deltaker

Laksebreveier, eller den som leier garnfiskerett, skal selv sette ut garnbruk til fiske med settegarn og stengsel. Et husstandsmedlem eller en medhjelper kan bistå under arbeidet med stengsel, settegarn eller røkting av garn. Disse skal ha gyldig fiskekort og må være fast bosatt og registrert i folkeregisteret i en av elvedalens kommuner, jf. §§ 13 og 14, 1. og 2. ledd.

Dersom en laksebreveier har kortere fravær fra fisket, kan et husstandsmedlem eller en medhjelper utpekes til å røkte garnene eller til å trekke opp garnbruk innen fredningstidspunktet for fisket inntreffer. Sonestyret kan også forespørres om bistand.

Laksebreveier avgjør selv hvem drivgarnfisket skal utøves med. Forutsetningen er at utpekt deltaker har gyldig fiskekort og er fast bosatt og registrert i folkeregisteret i en av elvedalens kommuner. Laksebreveier kan i tillegg til deltaker ha med et nært familiemedlem som er barn, barnebarn, forelder eller søsken, uavhengig om vedkommende er bosatt i eller utenfor elvedalen. Vedkommende, unntatt tilreisende barn under 16 år, må ha gyldig fiskekort. Barn bosatt i elvedalen har rett til gratis fiske fra båt og fra strand inntil fylte 16 år.

Kapittel 6 Andre bestemmelser

¹⁹ Jf. Tanaforskriften § 3, 6. ledd, Kgl.res. av 04.02.2011 merknader til § 3

§ 16 Veiledningsplikt, forhåndsvarsel, uttalelserett

TF har veiledningsplikt i sin saksbehandling. Formålet med veiledning er å gi parter og andre interesserte adgang til å ivareta sin tarv på best mulig måte i bestemte saker. TF skal gi rettighetshavere skriftlig forhåndsvarsel og adgang til å uttale seg før det treffes vedtak som kan ha rettslige eller faktiske konsekvenser for dem.

§ 17 Begjæring om innsyn

TFs saksdokumenter er offentlige etter reglene i offentlighetsloven. Ved avslag på begjæringer om innsyn, kan spørsmålet om adgang til å unnta dokumentet fra offentlighet påklages til Fylkesmannen i Finnmark.

§ 18 Fastsettelse og endring av reglene

Disse regler fastsettes og endres av TF med kvalifisert flertall, dvs. et flertall med minst 2/3 av stemmene. Endringer av reglene utredes av TF og sendes på høring til sonene, laksebreveiernes organisasjoner og eventuelt andre høringsinstanser. TF legger frem saken for fellesmøte til behandling, før reglene behandles og fastsettes av TF.

REGLER OM LAKSEBREV – Merknader til enkelte bestemmelser

Til § 1 Rettighetshaver – laksebrev, garnfiskerett i soner:

§ 1, 1. ledd: Rettighetshavere har fiskerett i vassdragets elvestrekninger og sideelver på grunnlag av et laksebrev i bestemte soner som TF har utvist garnfiskerett til, jf. § 10. Laksebreveier har rett til økonomisk andel av TFs årsoverskudd og har møterett i fellesmøter. Laksebreveier skal være registrert som fast bosatt i folkeregisteret i en av elvedalens kommuner, dvs. enten i Karasjok eller i Tana kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver, jf. § 3, punkt 3. I Kgl. res. av 4.2.2011 heter det i merknader til § 6: «*Eventuelle laksebreveiere som bor langs sideelvene i Kautokeino kommune er inkludert i Karasjok sone*».

Til § 2 Rett til utøvelse av garnfiske – informasjon om regler for garnbruk, fisketider

I § 2, 3. ledd heter det at TF skal informere laksebreveiere, indirekte ved kunngjøring og direkte med informasjonsskriv, om gjeldende fiskeregler og fisketider for ulike garnbruk (settegarn, stengsel og drivgarn) gjennom fiskesesongen. Dette er særlig aktuelt ved regelendringer før ny sesongstart. Endringer kan gjelde garntype, maskestørrelser, antall fiskedager og annet.

Til § 3 Vilkår for laksebrev, 4. punkt: I bestemmelsen er «*arbeidspendling*» tatt med i tillegg til studier, sykdom, institusjonsopphold eller alderdom i kategorien «*spesielle forhold*», der kravet til bosted kan være oppfylt dersom laksebreveier må bo og oppholde seg borte fra grunnen i perioder. Fravær fra bostedet kan være omsorg på institusjon eller hos familiemedlemmer. Forutsetningen er at vilkåret om årlig avling og bosted ifølge folkeregisteret er oppfylt. Den som pendler må i tillegg til årlig avling, være registrert i folkeregisteret som pendler med bosted på eller nær grunnen.

Nærmere om arbeidspendling: Adv. firmaet Haavind har i en juridisk vurdering i notat av 28. mai 2018 om bostedsvilkåret for pendlere, konkludert med følgende: «*Fiskeretten er dermed nært knyttet til den konkrete eiendommen og de lokale tradisjonene, til forskjell fra reglene om folkeregistrering. Folkeregistrering vil likevel være et viktig moment i helhetsvurderingen av bostedsvilkåret.*» Det konkluderes videre med at «*laksebreveiere som er folkeregistrert som pendlere med bosted på slik eiendom som gir fiskerett etter Tanaforskriften § 3, i utgangspunktet må anses for å bo på eiendommen. Dette må likevel vurderes på grunnlag av en nærmere helhetsvurdering, der eiendommens inntektsgrunnlag er sentralt. Hvis laksebreveieren er nødt til å skaffe seg annet arbeid for å sikre tilfredsstillende inntektsgrunnlag, og det i den forbindelse er nødvendig å oppholde seg på en annen adresse, så er det høy sannsynlighet for at jordskifteretten eller tingretten vil anse bostedsvilkåret for å være oppfylt*».

Avslutningsvis heter det «*Bostedsvilkåret kan også sees i sammenheng med driveplikten. Hvis laksebreveieren har oppfylt vilkåret om høsting av 2000 kg grovfôr over flere år, så vil det trekke i retning av at også boplikten er overholdt.*»

Til § 5 Søknad om laksebrev: Det er fastsatt at søknad skal normalt være TF i hende 31. mars. Dette betyr at søknad og tildeling kan skje både før og etter denne dato.

Den som leier grunn på åremål, må ved søknad om laksebrev fremlegge tidsbegrenset åremålskontrakt for den perioden leieforholdet gjelder. Den som overtar, ved kjøp eller overdragelse, en grunn med fiskerett, kan søke om laksebrev og samtidig anmode om å få utvist garnfiskerett i tidligere sone. Jf. § 10, 2. ledd.

Til § 6 Befaring av grunn: Laksebreveier er pliktig til å sørge for at grunnen er i den stand at den kan høstes årlig, dersom laksebrevet skal opprettholdes. I Kgl. res. av 1911 var kravet til grunnen at det «*avles år om annet*» (ett kufor (2000 kg høy)). Dette ble endret i

2011 med krav om samme mengde «avling i året», jf. Tanaforskriften § 1, 1. ledd. Gjeldende lovregler og forarbeider til disse, er taus om befaringer av grunn.

Kun følgende opplysning finnes i pkt. 3 i Tanautvalgets rapport (2009): «*Lensmennene avgjør om vilkårene for å utøve fiskeretten er oppfylt, blant annet ved befaringer for å kontrollere at det høstes på de aktuelle eiendommene.*» Det finnes ikke beskrevet eller forutsatt, verken i gjeldende lovregler eller forarbeider, at «*årlig avling*» er, eller skal være, knyttet sammen med *årlig befarings* av grunn.

Det fastsettes i § 6, 1. ledd at befarings skal foretas hvert fjerde år i forbindelse med TFs og fellesmøtets gjennomgang og behandling av soneinndelingen og utvisningene av fiskerett, jf. Tanaforskriften § 7, 2. ledd. Denne befarings innbefatter alle laksebreveieres grunn med unntak av de som TF nylig, eller for en rimelig tid tilbake, har funnet i orden. Befarings kunngjøres (aviser, hjemmeside). TF kan i tillegg befare grunn ved søknad om laksebrev, dersom forhold ved en grunn har endret seg, eller dersom det er tvil om vilkårene ved en grunn er oppfylt. Befarings skal varsles laksebreveier.

Opplysninger fra befaringsene og bosted ifølge folkeregisteret skal vedlegges saksfremlegget til TFs og fellesmøtets behandling av soneinndelingen og utvisningene. Enkeltmedlemmer i TF kan ikke delta i disse befaringsene. Spørsmål om habilitet kan reises, noe som kan svekke TFs troverdighet i tilrettelegging og avgjørelse av befaringsaker.

Til § 7 Særskilt behandling: Formålet med bestemmelsen er å sikre at eldre laksebreveiere i høy alder, som er meget få i antall, kan beholde sin opparbeidede livskvalitet som tradisjonell laksefisker og elvedalens beboer. Forutsetning om særskilt behandling faller bort dersom vedkommende leier ut sitt laksebrev. Bestemmelsen representerer ingen trussel for laksebestanden i vassdraget.

Til § 8 Spørsmål om tap av fiskerett: Saksbehandlingsregler i § 8 sammen med §§ 16, 17, og 18 skal sikre at rettighetshavere får en forsvarlig behandling av sin rettighetssak, og at de har muligheter til å ivareta sin tarv, også ved å få bistand dersom deres uttalelse eller klage fremmes muntlig. Laksebrev kan ikke inndras dersom en sak er til avgjørelse i TF eller i jordskifteretten eller tingretten, jf. § 8, punktene 1 og 3.

Til § 9 Soneinndeling: TF, soner, laksebreveiere og laksebreveiernes organisasjoner kan foreslå endringer i soneinndelingen. Eventuell endring av dagens soneinndeling, skal ivaretas gjennom grundig saksprosess og saksbehandling, slik det er fastsatt i 3. ledd. Berørte soner orienteres skriftlig om endelig vedtak.

Til § 11 Overflytting av garnfiskerett til annen sone: Søknad skal «normalt» være TF i hende 31. mars, dvs. at søknad og tildeling kan skje både før og etter denne dato.

Til § 13 Utleie av garnfiskerett for en begrenset periode: I Tanaforskriften § 3, 3. ledd heter det at TF kan samtykke i at fiskeretten for en begrenset tid utøves av en annen enn et husstandsmedlem. I Kgl.res. av 04.02.2011, merknader til § 3 heter det at TF kan selv å fastsette hvilken praksis som skal føres på dette området så langt dette ikke medfører uforsvarlig beskatning.

Det fastsettes i § 13 at laksebreveier kan søke TF om utleie av sin fiskerett for en begrenset periode på inntil 6 uker «*til en person bosatt i en av elvedalens kommuner.*» Søknad skal «normalt være» TF i hende 31. mars, og betyr at søknad og tildeling kan skje både før og etter denne dato.

Garnfiskerett kan kun leies ut til en person som er fast bosatt i en av elvedalens kommuner, og som derved er rettighetshaver med rett til garnfiske eller stangfiske.

Vedkommende skal være registrert i folkeregisteret som fast bosatt i enten Karasjok eller i Tana kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver. Det forutsettes for slik utleie at;

1/ det foreligger særlige grunner (fravær pga. sesongarbeid, sykdom, institusjonsopphold, høy alder),

2/et annet husstandsmedlem ikke kan utøve fisket, og

3/laksebreveier selv er registrert i folkeregisteret som fast bosatt på eller nær grunnen som gir fiskerett.

Til § 14 Utleie av garnfiskerett for inntil ett år av gangen:

Laksebreveiere har særskilte beskyttede rettigheter opparbeidet gjennom alders tids bruk og lokal sedvane. Departementet presiserer i høringsuttalelsen at laksebreveierens rett til å leie ut sin fiskerett for inntil ett år av gangen ikke kan innskrenkes, og at utleie kan skje forutsatt at alle laksebreveiere i sonen er enige og samtykker. Det sies videre at Tanaforskriften åpner for det første at bortleie kan tillates uavhengig av om et annet husstandsmedlem kan utøve fisket eller ikke, og for det andre at bortleie kan skje til personer som er bosatt i hele elvedalen, og ikke bare i kommunen. Det forutsettes i tillegg at laksebreveier selv er registrert i folkeregisteret som fast bosatt på eller nær grunnen som gir fiskerett.

Det fastsattes i § 14 at garnfiskerett kan leies ut for inntil ett år av gangen til «*en person bosatt i en av elvedalens kommuner*». Leietaker skal være rettighetshaver med rett til garnfiske eller stangfiske ved at vedkommende er registrert i folkeregisteret som fast bosatt enten i Karasjok eller i Tana kommune, eller i Kautokeino kommune langs de lakseførende sideelver.

Laksebreveier sørger selv for å innhente samtykke med underskrifter. Samtykke må innhentes på nytt fra sonens laksebreveiere dersom leieforholdet skal forlenges for ytterligere ett år.

TF kan veilede laksebreveier angående utleie. TF kan etterprøve utleieforholdet, dersom krav om samtykke fra sonens laksebreveiere og vilkårene for grunn eller bosted ikke er oppfylt. Uklarheter i utleieforholdet må søkes løst av TF og laksebreveier. Dersom løsning og enighet ikke oppnås, behandler og avgjør TF saken.

§ 15 Utøvelse garnfiske – medhjelper, deltaker:

Laksebreveier skal selv sette ut garnbruk til fiske og kan ha husstandsmedlem eller medhjelper til øvrig arbeid med settegarn og stengsel. Disse kan også utpekes til å røkte eller trekke opp garnbruk, dersom laksebreveier har kortere fravær fra fisket. Disse skal ha gyldig fiskekort og være fast bosatt og registrert i folkeregisteret i en av elvedalens kommuner.

Av hensyn til overføring av elvesamiske tradisjoner mellom generasjoner, er det tatt med i 3. ledd at laksebreveier kan i tillegg til deltaker under drivgarnfiske, ha med i båten et nært familiemedlem (barn, barnebarn, forelder, søsken) uavhengig av om vedkommende er bosatt i eller utenfor elvedalen. Vedkommende, unntatt tilreisende barn under 16 år, må ha gyldig fiskekort. Barn bosatt i elvedalen har imidlertid rett til gratis fiske fra båt og strand inntil fylte 16 år.